

ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ ПРИ ПРОВЕДЕННІ КАПІТАЛЬНИХ РЕМОНТІВ НА ТЕЦ УКРАЇНИ

Знос основних засобів (ОЗ) є одним із найбільш «слабких місць» українських ТЕЦ. Загальногалузевий показник зносу ОЗ в електроенергетиці України становить 55%, проте на більшості ТЕЦ цей показник перевищує 60-70% [1, с.185]. В таких умовах зростає значення ефективного проведення ремонтних робіт.

Ремонтні роботи на українських ТЕЦ здійснюються згідно системи ППР, яка передбачає проведення таких видів ремонтних робіт, як капітальні (середні) і поточні. Ремонтні роботи можуть здійснюватися власними силами підприємства (госпспособ) або силами підрядних організацій. Таким чином, ремонтний фонд ТЕЦ є вагомою складовою собівартості продукції, а проблема його зменшення є однією з провідних при управлінні витратами.

Особливо важливим є відповідність фактичної кількості капітальних ремонтів нормативним показникам, адже даний вид ремонту на підприємстві, по-перше, ведеться, в основному, підрядним способом, який є більш витратним для підприємства, ніж госпспособ (див. табл. 1), а по-друге, капітальним (середнім) ремонтом на підприємстві вважається такий ремонт, вартість якого дорівнює або перевищує 100 тис. грн., тобто для організації даних видів ремонту потрібно проводити тендер, що вимагає додаткових витрат [2].

Як видно з табл. 1, витрати на проведення капітального (середнього) ремонту підрядним способом більші за витрати на ремонт, проведений госпспособом, в середньому, на 67%.

Таким чином, раціональним є проведення окремих видів робіт з капітального (середнього) ремонту госпспособом.

Це можна пояснити наступними факторами:

- у штаті працівників ТЕЦ є у наявності фахівці з виконання таких видів

робіт;

- розробку кошторису витрат на станції здійснюють згідно «Прейскуранта оптових цін на ремонт основного та додаткового енергетичного обладнання»; у даному прейскуранті розписані коефіцієнти, що застосовуються при формуванні вартості тієї чи іншої роботи. Оптовий прейскурант враховує основну та додаткову заробітну плату основних виробничих робітників, накладні витрати, прибуток у розмірі 15%.

Таблиця 1 – Витрати на ремонт основного обладнання за видами ремонту на Харківській ТЕЦ-5

Рік	Витрати на ремонт в залежності від його виду, тис. грн.			
	Капітальний (середній)		Поточний	
	Госпспосіб	Підрядний спосіб	Госпспосіб	Підрядний спосіб
2007	6149	16994	14749	6582
2008	5089	17445	15428	5125
2009	4772	14320	17020	6495

Економія коштів у такій ситуації досягається за рахунок зменшення коефіцієнтів або виключенням їх з розрахунків.

Проте у даній ситуації виникає проблема нестачі кваліфікованого персоналу з ремонту на ТЕЦ внаслідок плинності кадрів та недоукомплектованості бригад. Треба також звернути увагу на те, що дійсна система підготовки інженерно-технічних робітників для ремонтного господарства не враховує сучасних вимог. Наші ВНЗ не готують спеціалістів з ремонту навіть найпоширеніших видів обладнання. Робітники ремонтного господарства отримують вищу та середню спеціальну освіту не з ремонту обладнання, а з технології виробництва і, у кращому випадку, з проектування та виробництва у певній галузі машинобудування. Незважаючи на те, що інженери-механіки можуть опанувати особливості ремонту та експлуатації обладнання, на практиці без спеціальних знань цей процес занадто затягується.

Щодо проведення тендерних операцій, то основна їх кількість пов'язана із закупівлею матеріалів та запасних частин для ремонту обладнання. Тобто, ТЕЦ і підприємства-постачальники несуть додаткові витрати на проведення тендерів, що не може не відобразитися на ціні продукції, яка купується. Тому логічною є думка про те, що виготовлення деяких видів запчастин власними силами станції (особливо, коли на підприємстві є у наявності необхідні верстати та фахівці) є менш витратним. Але у даному випадку треба зважити на те, що закупівля запасних частин та підвищення забезпеченості ними ремонтних служб підприємства з боку станкобудівних або спеціалізованих заводів з виготовлення запчастин є важливою передумовою підвищення якості ремонтів обладнання [3]. Хоча виготовлення запчастин силами робітників підприємства дозволяє знизити витрати на запчастини на підприємстві, а отже і зменшити витрати на ремонт, у підсумку, погіршується якість ремонтів, що виконуються.

Виходячи з вищенаведених обґрунтувань запропоновано наступні шляхи зменшення витрат на проведення капітальних ремонтів на ТЕЦ: виконання окремих видів капітальних ремонтів госпспособом; оптимізація співвідношення між запчастинами, виготовленими власними силами підприємства та купленими у спеціалізованих заводів; впровадження на державному рівні програми із підготовки молодих спеціалістів з ремонту обладнання. Ці впровадження дозволять зменшити розмір ремонтного фонду та вивільнити кошти на купівлю нового обладнання.

Список літератури: 1. *В.П.Москаленко, О.Л.Пластун* Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа діагностики його банкрутства // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №6. – с.180-192. 2. *ГКД 34.20.661 – 2003* «Правила организации технического обслуживания и ремонта оборудования, зданий и сооружений электростанций и сетей». 3. *К.И.Мельникова* Экономическая оценка качества ремонта оборудования: Монография. – Харьков: «Основа», 1992. – 192 с.